

**TA'LIM JARAYONIDA YANGI AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN
FOYDALANISH.**

Egamnazarova Aziza

Guliston Davlat universiteti talabasi

Azimova Dilnovoz

Guliston Davlat universiteti talabasi

Xabibullayev Islomjon Nematulla o'gli

Guliston Davlat universiteti "Iqtisodiyot" kafedrası magistr-1 kurs

Yusufaliyev Olimjon Abduraxmonovich

PhD, Guliston davlat universiteti dotsenti, O‘zbekiston

Annotatsiya: Maqola darslarida zamonaviy texnologiyalarni rivojlantirish, o‘quvchilarning dunyoqarashini kengaytirish va dars jarayonida kompyuter texnologiyalaridan samarali foydalanishga bag‘ishlangan.

Kalit so'zlar: axborot texnologiyalari, "Macro Media Flash", "GIF animation", "Microsoft Front Page"

Кирриш. Istiqlolning ilk kunlaridan boshlab mamlakatimizda kelajagimiz egalari bo‘lgan yosh avlodni barkamol qilib tarbiyalash maqsadida ta‘lim sohasiga alohida e‘tibor berildi

Mustaqil davlatimizning ertangi kuni, gullab-yashnashi va rivojlanishi ko‘p jihatdan o‘sib kelayotgan yosh avlodning ta‘lim tarbiyasiga bog‘liq. Bu esa vatanimiz kelajagi – farzandlarimizning jismoniy, aqliy va ma‘naviy kamol topishi uchun qulay sharoitlar yaratishni taqozo etadi.

Tahlil va natijalar. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev yoshlarga e‘tibor berganliklarini, 2021-yilni “Yoshlarni qo‘llab-quvvatlash va aholi salomatligini mustahkamlash” – deb nomlaganliklarida ham ko‘rishimiz mumkin.

Yurtimiz ta'lim tizimida maktab fanlarini o'rgatishda axborot kommunikatsiya texnologiyalaridan keng foydalanish targ'ib etilmoqda. Axborot texnologiyalari ta'limning universal vositasi hisoblanadi. Zamonaviy texnologiyalar o'quvchilarda bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantiribgina qolmay, ularni o'qishga, o'rganishga, shaxsiy xususiyatlarini rivojlantirishga va bilishga qiziqishlarini orttirishga yo'naltirishda muhim vazifa bajaradi. AKT o'quvchilarning dunyoqarashi, fikrlash doirasi, ijodiy xususiyatlari, nazariy bilimlari va refleksiv tafakkurini kengaytirishga katta ta'sir qiladi. Asosan, AKTlar o'quvchilarning obrazli fikrlashlarini orttiradi va ilmiy bilimlarni yanada osonroq, ular bilan chambarchas holda o'zlashtirishlariga yordam beradi.

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining ta'lim jarayoniga joriy etilishidan asosiy ko'zlangan maqsad – zamonaviy ta'lim tizimini yo'lga qo'yishdir.

Bugungi kun o'qituvchisiga qo'yilayotgan talab, dars jarayonida axborot texnologiyalarini qo'llay olishi, o'quvchilarning zamonaviy bilimlarni puxta egallashga, ma'nan yetuk shaxs bo'lib yetishishiga, kompyuterdan erkin foydalanishga o'rgatishdan iborat.

Axborot texnologiyalaridan foydalanish bo'yicha tajribalar an'anaviy dars jarayonida AKTning didaktik jihatdan to'g'ri qo'llanilgan hollarda o'quv jarayonlarini individuallashtirish va differensatsiyalash uchun cheksiz imkoniyatlar yaratib bermoqda. Ular ta'limning yangi shakllari va metodlarini amalga oshirishga imkon beradi.

Dars jarayonlarida tayyor multimediali dasturlar va kompyuter ta'limi dasturlaridan foydalanib turli xil taqdimotlar, loyihalar yaratildi. Axborot texnologiyalarini barcha o'quv fanlarida qo'llash mumkin. O'quv jarayonini yangi interfaol usullar, axborot texnologiyalardan foydalangan holda o'tkazish, masalan, dars jarayonida multimediani qo'llash, internet tarmog'idan foydalanish dars mashg'uotlarining to'la qonli o'tilishiga o'z samarasini beradi.

O'qituvchi zamonaviy kompyuter texnologiyalaridan foydalanish orqali quyidagi bir qancha vazifalarni amalga oshirishi mumkin:

- ta'limning bunday usuli o'quvchilarning fikrlash qobiliyatlarini faollashtiradi va o'quv materialini o'zlashtirilishining samaradorligi yanada oshadi;

- namoyish qilinishi qiyin yoki murakkab bo'lgan jarayonlarni modellashtirish va ko'rish imkoniyatini beradi;

- o'quvchilarga mustaqil izlanish yo'li bilan materiallarni izlash, topish hamda muammoli masalalarga javob topish orqali ma'lum tadqiqot ishlarini bajarish uchun imkoniyat yaratiladi;

- o'quvchilarning yangi mavzuni o'zlashtirishi, misollar yechishi, insho, bayon yozish ishlarida, o'quv materiallari bilan mustaqil tanishish, tanlash va axborot hamda ma'lumotlarni tahlil etish kabi masalalarni tez bajarish uchun sharoit yaratiladi.

Bugungi kunda O'zbekistonda ham ta'lim jarayonida didaktik vosita sifatida foydalaniladigan dasturlarning maxsus bozori shakllanmoqda. Bular sirasiga birinchi navbatda elektron darsliklarni kiritish mumkin.

Masalan, o'quvchilar voqealarni xronologik ketmaketlikda joylashtirish, fanga oid atamalar va tushunchalarni to'g'ri izohlash yoki o'ng va chap qatordagi atamalar va ularning ma'nosini mos ravishda strelka bilan ko'rsatish yoki berilayotgan mavzudagi tayanch so'zlarni to'ldirish, test topshiriqlarini bajarish, krosvordlarni yechish kabi topshiriqlarni qanday bajarganliklarini katta ekranda multimedia yordamida tushirilgan javoblar bilan taqqoslab, bilib borishlari mumkin bo'ladi

XULOSA.

Darslarida zamonaviy axborot kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o'quvchiga mustaqil fikrlash, ijodiy izlanishga, darsga bo'lgan qiziqishlarini ortishiga, darsda o'rganganlarini hayot bilan bog'lashga, mantiqiy mushohadalarni kengaytirishga va shu kabi zamonbardosh, yetuk mutaxassis bo'lib yetishishiga yordam beradi. O'qituvchilarning zamonaviy texnologiyalardan foydalanib, darslarni ilg'or, innovatsion, pedagogik hamda kommunikatsiya texnologiyalari asosida sifatli ta'lim-tarbiya berishni kafolatlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. – T., 2021 y

2. Turayeva G. et al. Opportunities to use financial services–“1 C PROGRAM” //Proceedings of the 6th International Conference on Future Networks & Distributed Systems. – 2022. – С. 556-561.
3. Turayeva G. The significance of sustainability of grain production in the consumer basket //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2023. – Т. 420. – С. 01019..
4. Gulizahro, T. (2023). The importance of developing the exchange mechanism and online trade in the E-commerce system (in the example of grain trade). *Raqamli iqtisodiyot (Цифровая экономика)*, (2), 14-20.
5. Qaxxorovna T. G. et al. The Impact of Artificial Intelligence on the Economy //Science and innovation. – 2024. – Т. 3. – №. Special Issue 18. – С. 1041-1045.
6. Тураева, Г. К. (2024). Актуальность обеспечения стабильности производства зерна в национальной экономике. *Экономика и социум*, (2-1 (117)), 1387-1394.
7. Шукурова, У. А., Садикова, И. Э., & Бахадиров, Р. Г. (2019). Современные методы лечения клиновидных дефектов твердых тканей зубов. In *Актуальные проблемы стоматологии детского возраста и ортодонтии* (pp. 212-216).
8. Shukurova, U. A., & Gaffarova, S. S. (2022). Indicators Of Free Radical Oxidation Of Oral Fluid In Patients With Lichen Plus Of The Mucosus Cavity Of The Mouth. *Journal of Pharmaceutical Negative Results*, 862-865.
9. Sunnatulloevna, G. S., Abdurasulovna, S. U., Amrulloevich, G. S., & FeruzaSaidkarimovna, M. Comparative Evaluation of Adhesive Microbial Colonization of the Oral Cavity to Various Filling Materials. *International Journal on Integrated Education*, 4(6), 235-241.
10. Бекжанова, О., & Юсупалиходжаева, С. (2018). Этиологическая структура кандидоза полости рта в республике Узбекистан. *Стоматология*, 1(3 (72)), 13-17.